

עפ"ת 55426/06/19 - בן יוסיפוביץ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 55426-06-19 יוסיפוביץ נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט מאזן דאוד

המערער
בן יוסיפוביץ

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

פסק דין

1. לפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו (כב' השופטת אסתר טפטה-גרדי) בתיק פ"ל 268-04-17 מיום 6/6/2019, במסגרתו מבקש המערער (שאינו מיוצג בהליך דנן), שיותר לו לחזור בו מהודאתו. מדובר בהודאה שניתנה במסגרת הסדר טיעון שכלל הסכמות לעונש "סגור".
2. בתאריך 2/4/2017 הוגש כנגד המערער כתב אישום שייחס לו עבירה של נהיגה תחת השפעת סמים, עבירה לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961.
3. על פי הנטען בכתב האישום, בתאריך 10/2/2017 בשעה 01:00 או בסמוך לכך, נהג המערער ברכב פרטי תוצרת פולקסווגן מ.ר. 25-692-67 באזור התעשייה הצפוני בסמוך לסניף רמי לוי. עוד צוין בכתב האישום שבאותה עת נהג המערער ברכב כאשר הוא שיכור, נתון תחת השפעת סמים מסוכנים, בכך שבבדיקת דגימת שתן נמצא סם מסוכן מסוג קנאביס.
4. ביום 22/11/2018 התקיים דיון בפני בית משפט קמא, כאשר המערער יוצג באמצעות הסנגוריה הציבורית, כפר המערער בעובדות כתב האישום, עקב כפירה זו נקבע מועד לשמיעת ראיות ליום 6/6/2019.
5. ביום 6/6/2019 התקיים דיון נוסף בבית משפט קמא, גם הפעם המערער מיוצג על ידי עו"ד מטעם הסנגוריה הציבורית, מלווה על ידי אביו על כיסא גלגלים (כפי שניתן ללמוד מעמ' 6 שורה 25 לטיעונים לעונש מצד ב"כ המערער). במסגרת הדיון ביקש המערער לחזור בו מהכפירה ובית המשפט, בהחלטה מאותו יום התיר למערער לחזור בו מכפירתו. הצדדים הציגו לפני בית משפט קמא הסדר טיעון שכלל הודאה בעובדות כתב האישום, והסכמה לענישה "סגורה", לפיה יוטל על המערער עונש של מאסר על תנאי ל-4 חודשים, תקופת התנאי למשך 3 שנים, פסילה בפועל 6 חודשים החל מיום 1/9/2019,

פסילה על תנאי בת 4 חודשים למשך 3 שנים, וכן קנס בסך 1,500 ₪.

6. המערער הצהיר לפרוטוקול שהוא מבין את ההסדר ומאשר אותו, ולגבי הקנס מבקש שייפרס למספר תשלומים (עמ' 6, שורה 21 לפרוטוקול). לאחר שהוצגו פרטי ההסדר ולאחר שבית משפט קמא הודיע, כנדרש, שאינו קשור בו, טענו הצדדים לעונש ואף נרשם מפי המערער את דבר הסכמתו להסדר.

7. יש לציין כי מעיון בפרוטוקול הדיון רואים כי הבקשה לחזור מהכפירה הייתה פני הצגת הסדר הטיעון וללא כל קשר אליו, והרשעתו של המערער בעובדות כתב האישום בוצעה טרם הצגת הסדר הטיעון לפני בית משפט קמא.

8. ב"כ המאשימה עתר לאימוץ הסדר הטיעון ואף נימק את ההסכמה להסדר בכך שקיימים קשיים ראייתיים, וכי למערער שנוהג משנת 2010, 3 הרשעות קודמות. מיד ובהמשך לאמור, ב"כ המערער דאז טען לעונש וביקש לאמץ את הסדר הטיעון תוך מתן דגש על הנסיבות האישיות של המערער, המטפל באביו ומסיעו ממקום למקום ברכב מיוחד. המערער נטל חלק פעיל בטיעונים בפני בית משפט קמא ואף ביקש מבית המשפט לכבד את ההסדר וביקש לפרוס את הקנס למספר תשלומים.

9. מפרוטוקול בית משפט קמא ניתן ללמוד שגזר הדין הוקרא בפני הנוכחים במלואו, תוך כדי כך שבית המשפט מסביר למערער כעולה מהוראות גזר הדין, במעמדו, כי עליו להפקיד את רישונו במועד המוסכם ולא יאוחר מיום 1/9/2019.

10. המערער הגיש את ערעורו על גזר הדין, אך עיקר טענותיו, כפי שפורט בהודעת הערעור, מכוון למתן אפשרות של חזרה מהודאה, בהתחשב בכך שעריכת החיפוש הייתה שלא כדין (אם כי במקום אחר בהודעת הערעור מצוין שלא התנגד לביצוע החיפוש), וכי הסם שנתפס ברכבו של המערער שייך לחבר לטענת המערער, והסבריו לשרידי הסם שנמצאו בדגימת שתן, טען המערער שמדובר בשאריות עקב שימוש שנערך על ידו חודש לפני כן.

11. המערער מדגיש במסגרת ערעורו שעונש הפסילה שנגזר עליו הינו חמור ולא מתחשב בעובדה כי רישיון הנהיגה נחוץ לו לשם פרנסתו ולשם הסעת אביו המרותק לכיסא גלגלים, וללא רישיון לא יהיה ניתן לעזור לאביו הנכה.

12. ההליך בבית משפט קמא התקיים כאשר בתחילתו, ביקש המערער באמצעות בא כוחו לחזור בו מכפירה בעובדות כתב האישום, ובטרם הוצג כל הסדר טיעון, בשלב הזה, על ידי הצדדים. הצגת ההסדר בוצעה בפועל, כעולה מפרוטוקול הדיון, לאחר הכרעת הדין ובגדרה הרשיע בית משפט קמא את המערער בעובדות כתב האישום, או אז הוצג הסדר הטיעון על ידי ב"כ המאשימה, ולאחר שבית המשפט הודיע לצדדים כי הוא אינו כבול בהסדר כפי שהוצג, וכי קיימת אפשרות שבית משפט קמא לא יגזור על

המערער את העונש המוסכם, המערער אישר לבית משפט קמא כי הוא מבין את ההסדר, מסכים לו, ואף טען לעונש תוך כדי שהוא מבקש שהקנס שהושת על המערער בגזר הדין ישולם במספר תשלומים.

13. המערער בהודעת הערעור והן בפניי, לא טען שפרוטוקול הדיון אינו משקף את מהלך הדיון, משמע - מדובר במי שנכח בדיון, נטל חלק פעיל בו, אישר שהוא מודה בעובדות כתב האישום, אישר שהוא מודע להסדר הטיעון ואף עתר לאמצו.

14. נתתי דעתי לטענות המערער, לרבות מתן אפשרות לחזור בו מהודייתו כדי שיוכל להעלות טענות הגנה, אך יש לזכור כי בתחילת הדרך המערער כפר בעובדות כתב האישום, וכשהוא מיוצג על ידי עורך דין ביקש לחזור בו מהכפירה ובית המשפט הרשיע, בהתאם להודאה, את המערער. הטענות שמועלות בשלב זה על ידי המערער במסגרת הערעור הן טענות כלליות, שכן אין כל הסבר מדוע המערער טוען שמדובר בצו חיפוש שלא כדיון, ללא פירוט, שעה שבמקום אחר בהודעת הערעור מציין שלא התנגד לביצוע החיפוש וכי נמצא סם ברכב הנהוג על ידו, ואף נמצאו שרידי סם בדגימת השתן כעולה מעובדות כתב האישום.

15. לעניין החזרה מהודאה - על פי סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, חזרה של נאשם מהודייתו טעונה את רשותו של בית המשפט, המותנית בקיומם של "נימוקים מיוחדים". כפי שנקבע לא אחת, בית המשפט יאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו רק בנסיבות חריגות, בהתקיים פסול בהודאה עקב פגם ברצונו החופשי ובהבנתו את משמעות הודאתו או אם ההודאה הושגה שלא כדיון באופן המצדיק את פסילתה (ראו, לדוגמה, ע"פ 635/05 דענא נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 26.11.2007); ע"פ 3991/04 רגבי נ' מדינת ישראל); ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז (1) 577 (2002), ועוד). שיקול נוסף בעל משקל מהותי הוא עיתוי הבקשה לחזור מן ההודאה. כך נקבע, כי בהעדר נימוקים מיוחדים, חזרה מהודאה לאחר גזירת עונשו של הנאשם, היא "אפשרות תמרון שאינה משרתת את טובת הציבור ואת דרישות הצדק" (ע"פ 945/85 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(2) 572, 579 (1987)).

16. המקרים בהם מתאפשר לנאשמים לחזור בהם מהודאתם הם חריגים ונדירים. פסיקת בית המשפט העליון הבהירה לעניין חזרה מהודאה שניתנה במסגרת הסדר טיעון כי "כדי שתענה בקשה לחזור מהודאה, על המבקש להוכיח את התקיימותן של נסיבות חריגות במיוחד, דוגמת: אי-הבנתו את משמעות הודאתו, או את משמעות הסדר הטיעון (בין היתר, גם על רקע של היעדר ייצוג משפטי), או היעדר אזהרה כי בית המשפט איננו חייב לכבד את הסדר הטיעון" (דברי כב' המשנה לנשיאה מלצר ברע"פ 6512/16 המאירי נ' מ"י, פסקה 22 להחלטה).

ראוי לעיין בפסיקת בית המשפט העליון ברע"פ 3101/15 אבו רמילה נ' מ"י, (2015), דובר שם במקרה בו נאשם הורשע, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בביצוע תאונת דרכים קטלנית. הנאשם שם טען כי הוא הודה לאחר שסנגורו הפציר בו להודות, שאחרת יושת עליו עונש חמור יותר, וכי

מטעם זה יש להתיר לו לחזור בו מהודאתו. בית המשפט העליון קבע בהקשר זה לאמור:

"ביחס להתנהלות כמו זו שהמבקש נקט בה כאן ולטענות שהוא מעלה בגדרה - נקבע כבר בפסיקתנו כי המלצתו של סניגור לנאשם להודות בעובדות כתב האישום, תוך הבהרה שאם לא יודה - צפוי לו עונש כבד יותר - אין די בה כדי לעורר ספק שמא לא הודה הנאשם באשמתו מרצונו, או כדי לאפשר לו לחזור בו מהודאתו... הדברים אמורים ביתר שאת כאשר הבקשה לחזור מן ההודיה מוגשת, כבענייננו, לאחר מתן גזר הדין" (שם, בפסקה 15 להחלטה.

17. על המערער דנן לא הופעל לחץ כלשהו - לא מצד בית המשפט וודאי שלא מצד עורך דין כלשהו. זאת ועוד, ההודאה ניתנה אף טרם הצגת הסדר טיעון "סגור" עם ענישה ברורה וידועה והמערער ביקש בעצמו לכבד את הסדר הטיעון.

18. לא הוכח כי בענייננו הסדר הטיעון גרם למערער עיוות דין. למעשה, טענות ההגנה מטעם המערער הן טענות כלליות, אכן הטיעון של כשלים ראיתיים, שימש את שני הצדדים, בצורה מושכלת ומודעת, להגיע לענישה סגורה מקלה כפי ששני הצדדים ציינו בפני בית משפט קמא, וזו הסיבה לקיומו של הסדר טיעון הכולל **עונש שהוא חורג**, בשל אותם כשלים ראיתיים, **מרמת הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה**.

19. ענישת המערער אינה חורגת ממתחם הסבירות ביחס לעבירות בהן הודה, ואף מקל בהתחשב בסיבות שהובילו לקיומו של הסדר הטיעון, וניכר כי ההסדר התחשב רבות במצב המערער ובמצב אביו המרותק לכיסא גלגלים, כפי שנטען על ידי ב"כ המערער, ועניין העזרה והסיוע שמעניק המערער לאביו היה מונח לפתחו של בית משפט קמא, והמערער, מנימוק זה, ביקש מבית משפט קמא לאשר את ההסדר.

20. בנסיבות אלו, כשפרוטוקול הדין הוא חד משמעי, לא התקיימו הנסיבות המצדיקות לפי הפסיקה להתיר חזרה מהודאה, ומשלא הוכח כל עיוות דין, המסקנה היא כי דין הערעור להידחות.

21. אשוב ואזכיר למערער כי עליו להפקיד את רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט לתעבורה בעכו לא יאוחר מיום 1/9/2019 בשעות הקבלה כפי שנקבע בסעיף 2 לגזר הדין.

22. **המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.**

ניתן היום, ו' תמוז תשע"ט, 09 יולי 2019, בהעדר הצדדים.